

Til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Orientering om afslutning af Borgerrådgiverens undersøgelse vedr. oplysningspligt som betingelse for frigivelse af ressourceforløbsydelse

KONKLUSION

En henvendelse fra Borgerrådgiveren gav anledning til, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen ændrede sin praksis ift. krav om løbende oplysningspligt for borgere med sporadiske indtægter forud for udbetaling af ydelse til borgeren.

BORGERRÅDGIVERENS UNDERSØGELSE

Borgerrådgiveren iværksatte den 18. november 2024 en undersøgelse af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens praksis vedr. oplysningspligt som betingelse for udbetaling af ressourceforløbsydelse.

Baggrunden for undersøgelsen var 2 konkrete klagesager, hvor borger skulle oplyse forvaltningen om evt. sporadiske indtægter, før borgeren kunne få udbetalt sin ressourceforløbsydelse. Borgeren skulle således både oplyse, hvis der var en indtægt til udbetaling (ændring i forholdene), og hvis der ikke var en indtægt til udbetaling (ikke ændring i forholdene).

Med henvisning til retssikkerhedslovens § 11 om borgerens oplysningspligt ved ændringer, som kan have betydning for borgerens hjælp og til en principmeddelelse fra Ankestyrelsen om dobbeltforsøgelse var det umiddelbart Borgerrådgiverens opfattelse, at forvaltningens praksis ikke var i overensstemmelse med loven.

Borgerrådgiveren anmodede forvaltningen om et høringssvar, herunder bl.a. oplysning om, hvorvidt forvaltningen var enig i Borgerrådgiverens opfattelse, og hvad Borgerrådgiverens høring gav anledning til.

BESKÆFTIGELSES- OG INTEGRATIONSFORVALTNINGENS SVAR OG OPFØLGNING

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen besvarede Borgerrådgiverens henvendelse den 6. december 2024.

I svaret oplyste forvaltningen, at man var enig i Borgerrådgiverens umiddelbare vurdering af, at forvaltningens praksis ikke var i overensstemmelse med loven, og at man ville ændre sin praksis i lignende sager.

x-09-2025

Sagsnummer i F2
2024 - 24622

Dokumentnummer i F2
8891835

Sagsnummer i eDoc
2024-0408991

Sagsbehandler
Trine Stensballe

**Kontor for HR og Tilsyn
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen**

Konkret ændrede forvaltningen sin praksis i sager, hvor borgeren (og/eller borgerens ægtefælle) havde en sporadisk indtægt. I disse sager afventer udbetalingen af borgerens ydelse ikke længere oplysning fra borgeren om, hvorvidt der kommer en indtægt til udbetaling.

Baggrunden for forvaltningens praksis var at sikre korrekt beregning og udbetaling af ydelse til borgerne, og under hensyn til Ankestyrelsens principmeddelelser om, at indtægter skal trækkes fra i hjælpen i den måned, hvor den kommer til udbetaling. Hvis en indtægt, som efter reglerne i aktivloven skal modregnes i hjælpen, ikke trækkes fra i hjælpen, skal der tages stilling til eventuel tilbagebetaling.

Forvaltningen oplyste i svaret til Borgerrådgiveren, at man ville kontakte Ankestyrelsen med henblik på skriftlig vejledning om samspillet mellem borgerens og myndighedens oplysningspligt i sager med evt. fradrag af indtægter. Forvaltningen ønskede særligt Ankestyrelsens vejledning om rækkevidden af myndighedens oplysningspligt i relation til at kunne afgøre og sikre, at det er den korrekte ydelse, som udbetales til en borger, i de situationer, hvor borgeren eller borgerens ægtefælle har løbende indtægter af betydning for hjælpen.

Borgerrådgiveren oplyste den 9. december 2025, at man ikke foretog sig yderligere; dog ville Borgerrådgiveren gerne orienteres om forvaltningens opfølgning på den oplyste praksisændring, herunder om forvaltningen ville gennemgå de sager, hvor der kunne være risiko for, at borgere fik tilbageholdt en ydelse på forkert grundlag. Derudover ønskede Borgerrådgiveren at blive orienteret om, hvad den kommende vejledning fra Ankestyrelsen gav anledning til.

Forvaltningen oplyste ved en status den 19. februar 2025, at sagerne var gennemgået og praksisændringen implementeret med udbetalingen af ydelser ultimo februar 2025. Forvaltningen oplyste desuden, at praksisændringen gælder alle ydelsesområder og ikke kun ressourceforløbsydelse.

Henvendelse til Ankestyrelsen

Forvaltningen rettede henvendelse til Ankestyrelsen den 13. januar 2025 og redegjorde for problemstillingen, herunder at det er forvaltningens vurdering, at bestemmelserne om oplysningspligt og Ankestyrelsens principmeddelelser skal ses i samspil, så oplysningerne om indtægter modtages i rette tid til at foretage fradrag for indtægter i den måned, hvor den kommer til udbetaling.

Herudover oplyste forvaltningen i forhold til samspillet mellem borgerens og myndighedens oplysningspligt, at det er forvaltningens opfattelse, at myndighedens oplysningspligt gælder uanset borgerens oplysningspligt. Hvis det vurderes nødvendigt for at sikre et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag kan forvaltningen derfor anmode borgere om at oplyse, hvorvidt der har været indtægter i en given måned eller ej.

**Kontor for HR og Tilsyn
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen**

Forvaltningen redegjorde for, at man for at sikre en korrekt udbetaling af ydelser i praksis ofte har behov for oplysninger fra borger om en evt. indtægt. Dette skyldes bl.a., at fristen for indberetning til indkomstregistret ligger efter udbetalingstidspunktet for borgerens ydelse, og at indkomstregistret heller ikke indeholder oplysninger om fx fritvalgsordning vedrørende pension. Forvaltningen kan derfor ikke via indkomstregistret tidsmæssigt være sikker på at have de tilstrækkelige oplysninger om indtægt til at kunne beregne og udbetale en korrekt ydelse til borgeren.

Forvaltningen beskrev, at der konkret er situationer, hvor forvaltningen har kendskab til/viden om 1) at borgeren evt. har sporadiske indtægt typisk i form af rettighedsindtægter 2) at borger/ægtefælle med stor sandsynlighed har en løbende indtægt typisk i form af lønindtægt.

I de situationer hvor forvaltningen har kendskab til/viden om, at der med stor sandsynlighed er løbende indtægter, indhentes oplysninger fra borgeren inden udbetaling af ydelsen. Det betyder, at borgerens udbetaling af ydelse for den pågældende måned afventer oplysninger om indtægt, som skal modregnes i ydelsen, før ydelsen kan udbetales.

Er der derimod tale om sager, hvor borger/ ægtefælle alene har sporadiske indtægter, som har betydning for beregning af borgerens forsørgelsesydelse i den pågældende måned, men som samtidig er behæftet med en vis usikkerhed om, hvorvidt der reelt kommer en indtægt, om udbetalingstidspunkt mv. kan forvaltningen udbetale ydelsen til borgeren, uden at udbetalingen afventer, at borgeren kontakter forvaltningen. Her er der ikke en konkret viden, som taler for, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at forvaltningen kan udbetale en korrekt ydelse.

Borgeren skal i disse situationer, i henhold til sin oplysningspligt oplyse om ændringer, der har betydning for hjælpen.

Ankestyrelsens svar

Ankestyrelsen besvarede forvaltningens henvendelse den 18. marts 2025 og oplyste følgende:

"Det følger af retssikkerhedslovens § 10, at kommunen har ansvaret for, at sagen er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at kommunen kan træffe en korrekt afgørelse. Bestemmelsen om kommunens undersøgelsespligt svarer til den forvaltningsretlige grundsætning om officialmaksimen (undersøgelsesprincippet).

Kommunens undersøgelsespligt efter retssikkerhedslovens § 10 betyder, at kommunen skal sørge for, at der foreligger det nødvendige og tilstrækkelige oplysningsgrundlag til, at kommunen kan træffe den korrekte afgørelse. En myndigheds undersøgelsespligt efter retssikkerhedslovens § 10 gælder, uanset borgerens pligt til at medvirke til sagsoplysningen (§ 11, stk. 1, nr. 1) og borgerens oplysningspligt (§ 11, stk. 2).

**Kontor for HR og Tilsyn
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen**

En del af kommunens oplysningsgrundlag kan bestå af de oplysninger, som kommunen kan bede borgeren om at bidrage med (eller indhente uden samtykke efter reglerne i retssikkerhedsloven).

Det betyder, at hvis det vurderes nødvendigt for at sikre et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag, kan kommunen – under sagens behandling – anmode borgeren om at oplyse, hvorvidt der har været indtægter i en given måned eller ej.

Rækkevidden af kommunens undersøgelsespligt og borgerens oplysningspligt beror i øvrigt på en konkret vurdering i hver enkelt sag.”

Forvaltningen orienterede den 19. marts 2025 Borgerrådgiveren om Ankestyrelsens svar og om, at vejledningen fra Ankestyrelsen ikke gav anledning til yderligere justering af forvaltningens praksis.

Afslutning af undersøgelsen

Borgerrådgiveren orienterede via mail den 15. august 2025 om, at Borgerrådgiveren afsluttede sin undersøgelse og noterede sig forvaltningens orientering om, at praksisændringen gælder alle ydelsesområder og ikke kun i sager om ressourceforløbsydelse.

Borgerrådgiveren bad samtidig forvaltningen om at være opmærksom på, hvorvidt lignende ulovlig praksis – som før forvaltningens praksisændring – eventuelt kan forekomme på andre sammenlignelige sagsområder.